

Список використаних джерел

1. *European Technology Platform/ VISION*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.textile-platform.eu/vision/>
2. *Fakulta textilní Technické university v Liberci /Ft.Tul.cz* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ft.tul.cz>
3. *Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne. Fakulta priemyselných technológií*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fpt.tnuni.sk>

УДК 373.3:015.31:7:016:74

БУНДА Е.
МАЙБОРОДА І.Е.
Мукачівський державний університет, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливої гостроти набувають питання формування естетичної культури особистості, її вміння сприймати, цінувати і примножувати матеріальні та духовні цінності, які за своїм змістом і спрямованістю стверджують ідеї добра і краси. Важливим компонентом естетичної культури є естетичний смак, тому успішне вирішення питань його формування має велике значення як для особистісного розвитку, так і для зміцнення ролі естетичних цінностей як носіїв культурних традицій.

У наш час вирішення проблеми естетичного виховання і розвитку особистості та формування її естетичної культури є одним із найважливіших завдань, що стоять перед школою. Зазначена проблема розроблена достатньо повно в працях вітчизняних і зарубіжних педагогів і психологів, серед яких слід виділити публікації А. Макаренка, В. Сухомлинського, Б. Неменського, Д. Джола, Д. Кабалевського, Н. Киященко, Б. Ліхачова, М. Таборідзе, В. Шацької, А. Щербо та ін. [2].

Виховання дітей здійснює вчитель початкових класів. Саме він закладає фундамент всебічного розвитку особистості, навчає своїх вихованців бачити прекрасне у навколишньому житті та у вчинках людей. Естетичне виховання може здійснюватися через залучення школярів до художньо-творчої діяльності в закладах загальної та позашкільної освіти, а також у навчальній діяльності, у різних формах та видах поза навчальної виховної роботи.

Серед видів мистецтва здатних ефективно впливати на розвиток естетичного ставлення молодших школярів до навколишньої дійсності, особливе місце належить образотворчому мистецтву, завданнями якого виступають: розвиток художньо-естетичного сприйняття учнями творів візуального мистецтва, умінь аргументовано висловлювати своє емоційно-ціннісне ставлення до художніх творів та спроможності виконувати навчально-репродуктивні та творчі роботи, використовуючи різноманітні техніки і засоби художньої виразності, розуміння художньо-образних, жанрово-стильових та видових особливостей образотворчого мистецтва.

Вирішення цих завдань має забезпечувати достатній розвиток творчої особистості та впливати на рівень художньої освіченості учнів молодшого

шкільного віку та ступінь залучення їх до культуротворчих процесів, суб'єктивного світосприйняття й світовідчуття.

Формування художньо-творчих здібностей, в свою чергу потребують особливої методики. Важливо своєчасно виявити природні задатки, схильність дитини, стимулювати творчу діяльність, закріпити досягнутий успіх постійними тренуваннями. Поступово ускладнювати знання, уміннями і навичками. При цьому треба пам'ятати, що заняття образотворчою діяльністю лиш тоді збагачують учня естетикою, коли вони несуть йому радість. Важливими умовами успіху є об'єктивна оцінка художньої творчості дітей.

Уроки образотворчого мистецтва в школі можуть бути тісно пов'язані з виставками, різними святами, конкурсами. Можна провести конкурс на кращий малюнок. Організувати виставку кращих робіт дітей, брати участь в оформленні залу до свята, все це є важливим доповненням до уроку образотворчого мистецтва, спрямованим на естетичне виховання молодших школярів.

Можливості учбового процесу в естетичному вихованні можуть бути значно посилені проведенням різноманітної позакласної роботи. У багатьох школах створено малі академії народних мистецтв (МАНМ), університети народознавства, товариства народних умільців, уроки на природі, години улюбленої праці, творчості, народознавства, людинознавства, мистецтвознавства, мандрівки в історію тощо.

Усі форми позаурочної та позакласної роботи з образотворчого мистецтва з учнями 1-4 класів мають бути спрямовані на розвиток у них інтересу та потреби до самостійного вивчення мистецтва. Тому важливо рекомендувати дітям книги для самостійного читання, радити колекціонувати репродукції художніх творів. Цікавим напрямом у позакласній роботі з естетичного виховання молодших школярів є створення музеїв народної творчості та декоративно-ужиткового мистецтва. Такі музеї допомагають дітям глибше дізнатися про народне мистецтво рідного краю, народні промисли. У музеї декоративно-ужиткового мистецтва педагог спонукає дітей до свідомого осмислення традицій, залучає до мистецтва предків [1]. Таким чином, при умові створення сприятливих педагогічних умов в процесі мистецького навчання молодших школярів здійснюється первинне знайомство з творами художників, використаних із метою характерного виховання, розвитку художнього смаку дитини і її художньо-творчих здібностей.

Підсумовуючи, можемо зазначити, що успішне вирішення проблеми естетичного виховання молодших школярів передбачає створення відповідних педагогічних умов. До таких умов віднесено: впровадження системного підходу до формування естетичних смаків учнів, ознайомлення їх з ціннісним змістом образотворчого мистецтва, оволодіння учнями способами естетичної активності, необхідними для самоорганізації естетичної художньо-творчої діяльності спрямованої на вивчення образотворчого мистецтва.

Список використаних джерел

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі [навч. посібник] / О. О. Красовська, – Львів.: «Новий світ-2000», 2012. – 292 с.

2. Пацалюк І. І. Формування естетичних смаків молодших школярів засобами образотворчого мистецтва: метод. Посібник. / І. І. Пацалюк.– Тернопіль: ТНПУ, 2008.– 100 с.

УДК 373.3.011.3-052:133.2

БУРКАЛО М.
ФЕНЧАК Л.М.
Мукачівський державний університет, Україна

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Духовна складова здоров'я є своєрідною вершиною, яка збирає все найкраще в людині, завдяки чому індивід стає особистістю. Духовність можна трактувати як складний багатоструктурний феномен, який характеризує внутрішній світ індивіда та виявляє себе через моральність, збереження чистого сумління, відповідальність, служіння людям через добродіяння у стосунках [2].

При цьому сенситивним для формування належних духовно-моральних якостей є молодший шкільний вік. Основними інститутами, які впливають на духовний розвиток молодшого школяра, є сім'я та школа. Так, діти переважно рідко чи навіть дуже рідко відвідують разом із батьками театри, виставки, екскурсії, церкву; вкрай обмеженим є й «живе спілкування» у сім'ї, адже душевно-духовний діалог з дорослими замінює «теле-іграшково-розважальна індустрія», внаслідок чого позитивний потенціал сімейного виховання істотно знижується. Як зазначає О. Савченко на духовне формування дітей у сім'ї значний вплив мають і такі чинники, як тип стосунків її членів, стиль спілкування, мікроклімат, який може бути як сприятливий, так і несприятливий. Не сприяє духовному розвитку дитини, зокрема, нервовий, напружений мікроклімат: він негативно позначається на психічному стані дитини, на рівні її самооцінки, налаштовує на підсилення її агресивності. Доброзичлива ж атмосфера, пронизана щирістю, взаєморозумінням, любов'ю, навпаки, створює надійне підґрунтя для розвитку відповідних якостей особистості дитини [3].

Виховання дітей 6 – 10 років В. Сухомлинський називав «школою сердечності». Він радив педагогам і батькам дітей вчити добру, любові, милосердю. Для цього необхідно, щоб вихованці постійно бачили гуманістичний зміст учинків і поведінки тих, хто їх оточує: рідних, близьких, вчителів, дорослих, а педагог, у свою чергу, повинен регулярно організовувати спільну діяльність, спрямовану на з'ясування змісту дитячого вчинку – як позитивного, так і негативного [1].

Чималий позитивний вплив на виховання духовності мають, зокрема, уроки християнської етики, які вчать дітей співчувати та співпереживати, розвивають в учнів належну культуру мислення, спілкування, формують такі риси характеру, як доброзичливість, працьовитість, любов до ближнього.

На основі проаналізованої психолого-педагогічної літератури нами встановлено, що у початковій школі критеріями формування у молодших школярів *духовного здоров'я* є: узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, наявність позитивного ідеалу, працелюбність, відчуття прекрасного у житті, в природі, у мистецтві. Вказане свідчить про доцільність формування у школярів таких знань про *духовне здоров'я*: здоров'я в системі

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>